T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/137
KARAR NO : 2025/297
KARAR TR : 05/05/2025

ÖZET: Otoyol inşaatına hammadde sağlanılan taşocağındaki patlamanın, bu inşaatta çalışan iş makinesine zarar vermesi nedeniyle, idarenin sorumluluğu kapsamında açılan rücuen tazminat davasının İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : ... Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. H. K
Adli Yargıda
Davalılar : 1- ... Madencilik San. ve Tic. Lim. Şti.
2- ... Otoyol Yatırım ve İşletme A.Ş.
3- Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. E. M. M
İdari Yargıda
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. E. M. M

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı şirket vekili, müvekkili sigorta şirketi nezdinde 51705377 no'lu Geniş Kapsamlı Makine Kırılması Poliçesi ile sigortalı bulunan ... Finansal Kiralama A.Ş.'ye ait olan ve Ankara-Niğde Otoyol inşaatının, Aksaray ili, Ortaköy ilçesi, ... Köyü mevkiinde faaliyet gösteren ... Madencilik İnşaat Nakliyat Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından finansal kiralama yoluyla kullanılmakta olan ... Marka Asfalt Plenti Makinesinin, davalı ... Madencilik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ye ait taş ocağında yapılan patlama işlemi sırasında, taşların sıçraması üzerine hasar gördüğünü, hasar ihbarını takiben müvekkili sigorta şirketi tarafından yaptırılan ekspertizde, asfalt plentinde oluşan hasara ilişkin sigortalı ... Finansal Kiralama A.Ş.'ye 25/02/2019 tarihinde 39.241,15 Euro tazminat ödemesi yapıldığını, zarar gören asfalt plentinin, Ankara Niğde Otoyol İnşaatı kapsamında çalışmak üzere hammadde kaynağı olarak kullanılan taş ocağı yakınına tesis edildiğini, proje kapsamında kullanılacak taş ocakları ve tesis edilecek asfalt plentlerinin, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından projelendirildiğini, yap işlet devret modeli ile projeyi üstlenen davalı ... Otoyol A.Ş. tarafından icra edildiğini, bu nedenle iş sahibi olan Karayolları Genel Müdürlüğü'nün otoyol inşaatı faaliyetinin kontrol ve denetlemesini sağlama yükümlülüğü kapsamında zarardan sorumluluğu bulunduğunu, bu nedenlerle davalarının kabulü ile 39.241,15 Euro nun ödeme tarihli kur karşılığı 237.185,28 TL'nin 25/02/2019 ödeme tarihinden işleyen kısa vadeli avans faiz oranı üzerinden faizi ile davalılardan fazlaya ilişkin hakları saklı olmak üzere rücuen tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden FkeSdnB - 1PU1hVS - xR2Bnqj - XZtjus= ile erişebilirsin

A. Adli Yargıda

2. Aksaray 5. Asliye Hukuk Mahkemesi (Asliye Ticaret Mahkemesi sıfatıyla) 24/11/2022 tarih ve E.2019/241, K.2022/430 sayılı kararı ile, davanın davalılar Karayolları ve ... Otoyol yönünden reddine, davalı Saha Madencilik yönünden kabulü ile, 237.185,28 TL tazminatın ödeme tarihi olan 25/02/2019 tarihinden itibaren işleyecek olan avans faizi ile birlikte davalı Saha Madencilikten alınarak davacıya verilmesine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine Konya Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi 31/05/2023 tarih ve E.2023/857, K.2023/1116 sayılı kararı ile davacı vekilinin istinaf başvurusunun reddi, davalı ... Madencilik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile Yerel Mahkeme kararının Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden HMK. m.353/1-a-4, diğer davalılar yönünden HMK'nın 353/1-a-6 maddesi gereğince kaldırılmasına, yeniden yargılama yapılması için dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine karar vermiştir.

3. **Aksaray 5. Asliye Hukuk Mahkemesi 28/08/2023 tarih ve E.2023/257, K.2023/273 sayılı** kararı ile davalı Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden dosyanın idari yargının görevli olması sebebiyle görev yönünden davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GEREKÇE;

Tüm dosya kapsamı nazara alındığında, Ankara- Niğde otoyolu çalışmaları sırasında ... Finansal Kiralama A.Ş'ye ait olup, Günal Madencilik tarafından finansal kiralama yoluyla kullanılmakta olan, ... Marka Asfalt Plenti makinesinin davalı ... Madenciliğe ait taş ocağındaki patlatma sırasında zarar görüp görmediği ve bu zarar sebebiyle davacı tarafından karşılanan bedelin tazminine ilişkin talebinin Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden 08/08/2023 tarihli tensip ara kararı ile tefrikine karar verilerek mahkememizin 2023/225 Esas sayılı dosyasından tefriki ile iş bu esası almıştır.

DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GEREKÇE:

Mahkememizce yapılan yargılama ve toplanan delililer neticesinde , mahkememizin 2023/255 esas sayılı dosyasının 08/08/2023 tarihli tensip ara kararının 2 nolu ara kararı gereğince; "Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden dosyanın tefriki ile yargılamanın tazminat istemine konu olayın kamu hizmetinin görüldüğü bir sırada ve hizmet ile ilgili bulunduğu, kamu görevlilerinin eylemleri sonucu üçüncü kişinin uğradığı zarardaki özensizliğinin hizmet kusuru olduğu (Yargıtay 4. H.D 2006/14522 Esas 2008/328 Karar sayılı ilamı), hizmet kusuru sonucu ortaya çıkan uyuşmazlığın çözümü için İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2/1-b maddesi gereğince idareye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerektiği anlaşılmakla; davanın idari yargının görevli olması sebebiyle görev yönünden tefriki ile usulden reddine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur..."

4. Davacı, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Aksaray İdare Mahkemesi 11/02/2025 tarih ve E.2023/1260, sayılı kararı** ile, adli yargının görev alanına giren davada Mahkemelerinin görevli olmadığına, 2247 sayılı Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Aksaray 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2023/257 sayılı dosyası temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden FkeSdnB - 1PU1hVS - xR2Bnqj - XZtjus= ile erişebilirsin

"...Dava dosyalarının incelenmesinden; davacı sigorta şirketi nezdinde 51705377 no'lu Geniş Kapsamlı Makine Kırılması Poliçesi ile sigortalı bulunan ... Finansal Kiralama A.Ş'ne ait olan ve Ankara- Niğde Otoyol inşaatının Aksaray ili Ortaköy ilçesi ... Köyü mevkiinde faaliyet gösteren ... Madencilik İnşaat Nakliyat Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından finansal kiralama yoluyla kullanılmakta olan ... Marka Asfalt Plenti Makinesinin, davalı ... Madencilik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ye ait taş ocağında yapılan patlama işlemi sırasında, taşların sıçraması üzerine hasar gördüğünden bahisle idarenin hizmet kusuru nedeniyle uğramış olduğu zararlara karşılık 237.187,28 TL maddi tazminatın ödenme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı görülmektedir.

Bakılmakta olan davanın, Aksaray-Ortaköy devlet yolu yapımı sırasında meydana gelen patlamadan sıçrayan taşlardan kaynaklandığı, böylelikle uyuşmazlığın, davalı idarenin yapımı, onarımı, bakımı ve işletilmesi ile görevli ve sorumlu olduğu yol ile ilgili güvenlik önlemlerini almadığının ve gereken uyarıları yapmadığının belirtilerek meydana geldiği ileri sürülen zarardan kaynaklandığı ve bu nedenle de iş bu uyuşmazlığın 2918 sayılı Kanun'dan doğan bir sorumluluk davası niteliğinde olduğu anlaşılmakla, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde anılan Kanun'un yukarıda aktarılan 110'uncu maddesi uyarınca adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."

6. Aksaray İdare Mahkemesi tarafından 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari yargı dava dosyası Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. Anayasa'nın *"Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"...

İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

" 1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden FkeSdnB - 1PU1hVS - xR2Bnqj - XZtjus= ile erişebilirsin

9. 2577 sayılı Kanun'un *"İptal ve tam yargı davaları"* başlıklı 12. maddesi şöyledir:

"İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu hususta ki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11 nci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır."

10. 2577 sayılı Kanun'un *"Doğrudan doğruya tam yargı davası açılması"* başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"1. İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka süretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında otuz gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilir.

2. Görevli olmayan adli yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi halinde sonradan idari yargı mercilerine açılacak davalarda, birinci fıkrada öngörülen idareye başvurma şartı aranmaz."

B. Yargı Kararı

11. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 11/02/1959 tarihli, E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararının, III. bölümü şöyledir:

"İstimlâksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlâk Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir.

Bundan başka, bir amme teşekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yığılması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da başkasının malına amme teşekkülünün dilediği gibi el atma hakkı bulunmadığı ve plan ve projelere ve şartnamelere başkasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayacağı cihetle, haksız fiilden doğan bir tazminat davası sayılır.

Yapılan işlerin plan veya projeye aykırı olarak yapılması hali de idari karara aykırı bir hareket bulunması itibariyle yine idari kararın tatbiki olan bir fiil sayılamaz ve bu bakımdan bu iddia ile açılmış bir dava haksız fiilden doğan bir davadan ibaret olacaktır.

Bu bentte anılan davalar, içtihadı birleştirme kararının dışında kaldıklarından kararın bunlara şümulü yoktur."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Muharrem ÜRGÜP, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'nın katılımlarıyla yapılan 05/05/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden FkeSdnB - 1PU1hVS - xR2Bnqj - XZtjus= ile erişebilirsin

Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosya sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, Ankara-Niğde Otoyolu inşaatı sırasında taşocağında yapılan patlatma işlemi sırasında sıçrayan taşların ... **Finansal** Kiralama A.Ş.'ne ait olan asfalt plenti makinesine zarar vermesi nedeniyle oluştuğu ileri sürülen maddi zararın rücuen tazmini istemiyle açılmıştır.

15. İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu; özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

16. Dava dosyalarının incelenmesinden; davacı sigorta şirketi nezdinde 51705377 no'lu Geniş Kapsamlı Makine Kırılması Poliçesi ile sigortalı bulunan, ... Finansal Kiralama AŞ'ye ait olan ve Ankara- Niğde Otoyol inşaatının Aksaray ili, Ortaköy ilçesi, ... Köyü mevkiinde faaliyet gösteren ... Madencilik İnşaat Nakliyat Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından finansal kiralama yoluyla kullanılmakta olan ... Marka Asfalt Plenti Makinesinin, ... Madencilik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ye ait taş ocağında yapılan patlama işlemi sırasında, taşların sıçraması üzerine hasar gördüğünden bahisle, idarenin hizmet kusuru nedeniyle uğramış olduğu zararlara karşılık 237.185,28-TL maddi tazminatın ödenme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı görülmektedir.

17. Bakılmakta olan davanın, Aksaray-Ortaköy devlet yolu yapımı sırasında, hammadde kaynağı olarak kullanılan taşocağında meydana gelen patlamadan sıçrayan taşlar nedeniyle iş makinesinin hasar görmesinden kaynaklandığı, uyuşmazlığın, davalı idarenin yapımı, onarımı, bakımı ve işletilmesi ile görevli ve sorumlu olduğu yol ile ilgili güvenlik önlemlerini almadığı ve gereken uyarıları yapmadığı iddia edilerek meydana geldiği ileri sürülen zarardan kaynaklandığı ve bu nedenle de iş bu uyuşmazlığın idarenin görevinde olan kamu hizmetini yürüttüğü sıradaki eylemsizliğinden doğan zararın giderilmesine yönelik olarak açıldığının kabulü gerekir.

18. Kamu hizmetinin, yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden FkeSdnB - 1PU1hVS - xR2Bnqj - XZtjus= ile erişebilirsin

yürütülmediğinin; kamu yararına uygun şekilde işletilip işletilmediğinin, hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin, 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde idari dava türleri arasında sayılan idari işlem ve eylemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılacak tam yargı davası kapsamında, idari yargı yerlerince yapılacağı açıktır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Aksaray İdare Mahkemesinin 11/02/2025 tarih ve E.2023/1260 sayılı başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Aksaray İdare Mahkemesinin 11/02/2025 tarih ve E.2023/1260 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

05/05/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Muharrem
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	ÜRGÜP

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden FkeSdnB - 1PU1hVS - xR2Bnqj - XZtjus= ile erişebilirsin